

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	4.Kf.700.098/2026/4.
A felperes:	környéki1 Önkormányzatok Feladatellátó Társulása (felperes címe)
A felperes képviselője:	Dr. Édes Ágnes egyéni ügyvéd (felperesi képviselő címe)
Az alperes:	község1 Önkormányzata (alperes címe)
Az alperes képviselője:	dr. Ferencz Jácint ügyvéd (alperesi képviselő címe)
A per tárgya:	közigazgatási szerződéssel kapcsolatos közigazgatási jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (8. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Veszprémi Törvényszék 103.K.700.536/2025/7/II. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 87. § alapján 2017. október 12. napján megkötött közigazgatási szerződéssel (a továbbiakban: Társulási megállapodás) létrejött felperes az illetékességi területén a család- és gyermekjóléti feladatokat a Társulási megállapodás 13. pontja alapján

létrehozott saját fenntartású intézménye – a környéki Önkormányzatok Feladatellátó Intézménye (a továbbiakban Intézmény) – útján gyakorolta, melynek keretében az alperes és az alperesi közös önkormányzati hivatal illetékességéhez tartozó települések vonatkozásában területileg felelős közalkalmazott látta el a család- és gyermekjóléti feladatokat. A Társulási megállapodás 9.6. b) pont b.b) alpontja szerint amennyiben a kiválás miatt a kiváló tag illetékességi területén addig ellátott feladatok megszűnése következtében a Társulást fizetési kötelezettség terheli, ennek teljes összegét a kilépő tag viseli.

[2] Az alperes képviselő-testülete a 21/2023 (VI. 19.) határozatával 2023. december 31. napjával a felperesből való kiválásról döntött, mely alapján a felperes tagönkormányzatai 2023. évben jóváhagyták a Társulási megállapodás módosítását, miszerint a kiválásra figyelemmel alperest és a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó önkormányzatokat a család- és gyermekjóléti feladatellátás intézményi illetékességi területéből 2024. január 1. napjától törölték, és vonatkozásukban a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatellátását 2024. január 1. napjától megszüntették. Mindennek a következtében az Intézménynél közalkalmazott jogviszonyban foglalkoztatott 1 fő jogviszonyát a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 25. § (2) bekezdés a) pontja alapján közös megegyezéssel megszüntették. A munkáltató és a közalkalmazott a közös megegyezés keretében a jogszabályban a közalkalmazottat felmentés címén megillető juttatásokat alapul véve egy összegben történő juttatás megfizetésében állapodott meg, mely alapján az Intézményt 2.893.252 forint fizetési kötelezettség terhelte bér és járulék jogcímén. A közös megegyezés szerint a munkáltató bruttó 2.120.400 forint juttatást biztosít a közalkalmazott részére, valamint szabadságmegváltásra tekintettel kifizetést teljesített.

[3] A felperes legfőbb döntéshozó szerve a Társulási Tanács a határozatszám 1 számú határozatával megállapította, hogy az alperes kiválásával az Intézménynél 1 fő közalkalmazott foglalkoztatására nem volt szükség, az alperes a kiválásával 2.893.252 forint fizetési kötelezettséget okozott, ezért a Társulási Megállapodás 9.6. b) pont b.b) alpontja alapján a teljes összeg alperest terheli.

[4] A felperes az alperes eredménytelen felhívását követően fizetési meghagyás kibocsátását kérte az alperessel szemben a Társulási megállapodásból eredő fizetési kötelezettséggel kapcsolatos, a Társulásnál felmerült költség megtérítése jogcímén 2.893.252 tökeösszeg megfizetése iránt. A személyi közjegyző által szám 1 számon kibocsátott fizetési meghagyással szemben alperes a törvényes határidőn belül ellentmondást terjesztett elő, amelyben a felperes követelését jogalapját és összecszerűségét tekintve is vitatta.

A kereset és a védírat

[5] A felperes keresetében a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 38. § (1) bekezdés d) pontja alapján az alperes 2.893.252 forint tőketartozás és a teljesítésig terjedő időre esedékes késedelmi kamat megfizetésére kötelezését kérte. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:1. §-ára, 6:2. § (1) bekezdésére, 6:34. §-ára és 6:58. §-ára, a Mötv. 87. §-89. §-aira, 90. § (3)-(4) bekezdéseire, 93. § 17. pontjára és 94. § (1)-(2) bekezdéseire, valamint a Társulási megállapodás 9.6. bb) és 9.6. bc) pontjaira hivatkozva kifejtette, hogy az alperes kiválása miatt az illetékességi területén addig ellátott család- és gyermekjóléti feladat megszűnt, így az Intézményénél egy közalkalmazott jogviszonyának megszüntetése vált szükségessé. A megszüntetéssel összefüggésben a társulás 2.893.252 forint bér- és járulékköltséget fizetett ki, amelyet a Társulási megállapodás alapján a kiváló tag köteles viselni, valamint a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése alapján 2024. március 7. napjától a teljesítésig járó késedelmi kamatot is köteles fizetni. Nézete szerint a közalkalmazott jogviszonya megszüntetésének jogszerűségét a bíróságnak nincs hatásköre vizsgálni. A közös megegyezés jogszerű volt, a felmentési idő

nem kezdődött el, mert a közalkalmazott betegszabadságon volt, ezért a közös megegyezés nem felmentési idő alatti színlelt megállapodás volt, hanem a Kjt. 25. § (2) bekezdése alapján megengedett jogviszony megszüntetés. A felek nem végkielégítésben, nem felmentési időre járó díjazásban és nem jutalomban, hanem a közös megegyezéshez kapcsolódó összegű juttatásban állapodtak meg. Ennek mértéke a felmentés esetén irányadó összegnél alacsonyabb volt, ezért a megállapodás nem a közalkalmazott indokolatlan előnyben részesítését, hanem észszerű, az alperesi érdekeket is figyelembe vevő rendezést jelentett. A jutalom bérszámfejtési megjelölése csak technikai okból, a KIRA rendszer korábbi korlátozottsága miatt szerepelt, ami a megállapodás tartalmát nem változtatja meg.

[6] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte. A megállapított tényállást nem vitatva kifejtette, hogy a felperes a közalkalmazotti jogviszony megszüntetése körében indokolatlan, jogellenes, a jóhiszeműség és tisztesség követelményébe ütköző kifizetést vállalt, amelyhez nem járult hozzá. A bérjegyzéken jutalomként számfejtett összegű juttatás valójában a végkielégítést, a felmentési időre járó távolléti díjat és a szabadságmegváltást leplezte. A Kjt. 2. § (3) bekezdése, 24. § (2) bekezdése, 25. § (2) bekezdése, 37. §-a és 38. § (1) bekezdése alapján a közalkalmazotti jogviszonyban a végkielégítésre és a felmentési időre vonatkozó szabályok kógensek, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) eltérést engedő rendelkezései — így különösen az Mt. 43. §-a és 85. §-a — nem alkalmazhatók, ezért közös megegyezés esetén a közalkalmazott részére felmentési időre járó távolléti díj vagy végkielégítés nem állapítható meg. Mindezt alátámasztja a Kjt. kommentár és a BH 2001.229. számú döntés is, amelyek szerint közös megegyezésen alapuló jogviszony megszüntetés esetén sem felmentési járandóság, sem végkielégítés nem jár. A felperes maga is úgy fogalmazott, hogy a közös megegyezés keretében a felmentés esetén járó juttatások összegű megfizetésében állapodtak meg, ami a színleltséget igazolja. A közös megegyezés pénzbeli kikötése munkaviszonyra vonatkozó szabályba ütközik, illetve annak megkerülésére irányult, így az az Mt. 27. § (1)-(3) bekezdései, továbbá a Ptk. 6:95. § és 6:108. § alapján semmis és érvénytelen, ilyen kikötésre a felperes jogszerű követelést nem alapíthat.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest a felperesnek a Társulási megállapodásból eredő költség jogcímén 2.893.252 forint, továbbá ezen összeg után késedelmi kamat megfizetésére kötelezte. Ítéletét a Kp. 38. § (1) bekezdés d) pontjára, 130. § (1) bekezdésére, 133. § (1) bekezdésére, 134. § (1) bekezdésére, a Mötv. 87. §, 89. §, 90. §, 93. § és 94. §-aira, valamint a Társulási megállapodás 9.6. b) pont bb) alpontjára alapította. Indokolásában rögzítette, hogy a Társulási megállapodásból kiindulva, az abban rögzített jogokat és kötelezettségeket alapul véve kellett a keresetről döntenie. Megállapította, hogy teljesült a Társulási megállapodás azon feltétele, amely szerint a kiváló tag területén addig ellátott feladat megszűnése miatt keletkezett a fizetési kötelezettség. A közalkalmazotti jogviszony megszüntetésének jogellenessége nem képezte a per tárgyát, csak annak van jelentősége, hogy a társulást fizetési kötelezettség terhelte-e, annak jogszerűsége nem releváns. A közös megegyezés kikötésének érvénytelenségéről nem kellett döntenie, csak arról, hogy a társulásnál a kiválás következtében olyan kifizetés merült-e fel, amely a Társulási megállapodás szerint a kilépő tagra áthárítható. Az alperesi kifogások legfeljebb az összecszerűség körében lehettek volna relevánsak, ha az alperes konkrétan megjelölte volna, hogy a kifizetés mely része nem volt szükségszerűen kapcsolódó a kiválás miatt megtett intézkedésekhez. Ilyen konkrét, összecszerűségi vitatást azonban az alperes nem terjesztett elő, és bizonyítási indítványt sem tett; csak általánosan azt állította, hogy a teljes összeg nem alapos. A közös megegyezés nem tartalmazott sem végkielégítésre, sem jutalomra utalást; a

megállapodás egyösszegű juttatást rögzített, amelyet a KIRA rendszerben technikai okból számfejtettek jutalomként.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[8] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Társulási megállapodás 9.6. b) pont b.b) alpontját kizárólag formálisan értelmezte, és nem vizsgálta, hogy a felperes által a rá áthárítani kívánt fizetési kötelezettség jogszerű, érvényes kikötésen alapult-e. Az elsőfokú bíróság megsértette az Mt. 27. § (1)-(3) bekezdéseit, 29. § (3) bekezdését, valamint a Ptk. 6:88. § (1) bekezdését, mert a közös megegyezés pénzbeli juttatásokra vonatkozó kikötése munkaviszonyra vonatkozó jogszabályba [Kjt. 24. § (2) bekezdés, 25. § (2) bekezdés, 37. § és 38. § (1) bekezdés, továbbá az Mt. 43. §, 85. §] ütközött, illetve annak megkerülésére irányult, ezért semmis; a semmisség megállapításához külön eljárás nem szükséges, azt a bíróságnak hivatalból is észlelnie kellett volna. A közalkalmazotti jogviszonyban a végkielégítésre és a felmentési időre vonatkozó Kjt. szabályok kógensek, az Mt. eltérést engedő rendelkezései nem alkalmazhatók, ezért közös megegyezésben sem lehet a közalkalmazott részére végkielégítést vagy felmentési időre járó távolléti díjat kikötni. A felperes által juttatásként, illetve a bérszámfejtésben jutalomként kezelt összeg háromhavi végkielégítést, felmentési időre járó távolléti díjat és szabadságmegváltást leplezett, ezért az Mt. 27. § (2) bekezdése szerinti színlelt kikötésnek minősül. A jogcím nélküli, egyösszegű juttatás, a KIRA rendszerben jutalomként történt számfejtés igazolja, hogy a felek a Kjt. által nem engedett felmentési járandóságokat kívánták más jogcímen kifizetni, az elsőfokú bíróság ezért a rendelkezésre álló bizonyítékokból téves jogi következtetést vont le. Az Mt. 27. § (1)-(3) bekezdései, az Mt. 29. § (3) bekezdése, a Ptk. 6:95. § és 6:108. §-ai alapján a jogszabályba ütköző vagy jogszabály megkerülésével kötött megállapodás semmis, érvénytelen kikötésre jogosultságot alapítani nem lehet. Ebből következően a felperes jogszerű követelést a közös megegyezés érvénytelen pénzbeli kikötésére nem alapíthat. A formai feltételeken kívül a bíróságnak azt is vizsgálnia kell, hogy a társulást a jogszabályoknak megfelelő fizetési kötelezettség terhelte-e. Ennek mellőzése a Társulási megállapodás céljával és a jogszabályi rendelkezések rendeltetésével ellentétes, mert oda vezetne, hogy a felperes bármilyen, akár jogellenesen vállalt fizetési kötelezettséget automatikusan átháríthatna a kiváló tagra.

[9] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az Mt. 27. §, a 29. § (3) bekezdése nem sérült, érvénytelen kikötés a megállapodásban nem volt, ekként az elsőfokú bíróság döntése a Ptk. 6:108. §-át nem sérti. Korábbi érvelését fenntartva előadta: a kifizetés jogszerű volt, a felek nem végkielégítésben, nem felmentési időre járó díjazásban és nem jutalomban, hanem a közös megegyezéshez kapcsolódó egyösszegű juttatásban állapodtak meg. Az, hogy a KIRA rendszerben a tétel technikai okból jutalomként volt számfejthető, nem változtatja meg a jognyilatkozat tartalmát, és nem teszi semmissé a megállapodást.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[10] A fellebbezés – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[11] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan kötelezte az alperest a Társulási megállapodásból eredő költségek megtérítésére, ugyanakkor tévesen zárta ki a kiválással felmerült költség keletkezése jogszerűségének vizsgálatát, azonban mindez az ügy érdemi megítélését nem változtatta meg, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet az indokolás kiegészítésével helybenhagyta.

[12] A Mötv. 87. § és 93. § alapján kötött Társulási megállapodás 9.6. b) pont b.b) alpontjának értelmezésekor abból kell kiindulni, hogy az nem polgári jogi szerződés, hanem közfeladat ellátására irányuló, szervezetalapító, mellérendeltségi viszonyon alapuló közigazgatási szerződés. Az Mötv. 87. §-a alapján létrejövő önkormányzati társulás a közfeladat hatékonyabb, célszerűbb ellátására létrehozott, jogi személyiséggel rendelkező közjogi szervezeti forma. A Társulási megállapodás ennek megfelelően a társulás létrehozásának, működésének, feladatellátásának, pénzügyi rendjének, a tagok jogainak és kötelezettségeinek, továbbá a kiválás és elszámolás szabályainak alapidokumentuma; a Mötv. 88. § annak létrehozásához valamennyi résztvevő képviselő-testület minősített többségű döntését kívánja meg; a Mötv. 93. § a kötelező tartalmi elemei között nevesíti – többek között – a pénzügyi hozzájárulást, a vagyoni viszonyokat, a kiválás feltételeit és a megszűnéskori elszámolást. Ebből következően a Társulási megállapodás sajátos, szerződéses formában létrejövő, közjogi elemek dominanciájával rendelkező, a felek mellérendelt közjogi jogviszonyában kötelezettségeket rögzítő megállapodás, ami nem azonosítható a Ptk. szerinti magánjogi szerződéssel, de szerződéses kötelezettségeket keletkeztet, ezért annak vagyoni, elszámolási és teljesítési következményei körében a Ptk. szerződési alapelvei – különösen a jóhiszeműség és tisztesség, a rendeltetésszerű joggyakorlás, a szerződés tartalom szerinti értelmezése – és érvényesség, semmisség szabályai háttérjogi jelleggel figyelembe vehetők.

[13] Ezt az értelmezést jeleníti meg a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VIII.20.758/2010/2. számú ítélete (BHGY LB-PJ-2010-219), mely a korábbi önkormányzati szabályozási környezetben [az 1990. évi LXV. törvény] keletkezett, de abból a jelen ügyre vonatkozóan kiolvasható, hogy az önkormányzati társulási jogviszonyban a költségviselés megítélésénél elsődlegesen a társulási megállapodás tartalma irányadó, mely során azt kell vizsgálni, hogy a felek milyen kötelezettséget vállaltak a megállapodásban, illetve annak mellékleteiben, ugyanakkor a megállapodás teljesítése és módosítása a Ptk. alkalmazása alapján volt értékelhető.

[14] Ebből következően a Társulási megállapodás 9.6. b) pont b.b) alpontjában szereplő „a Társulást fizetési kötelezettség terheli” kifejezés nem értelmezhető önmagában akként, hogy minden, a kiválással összefüggésben ténylegesen felmerülő ráfordítás, pénzkiadás olyan fizetési kötelezettséget jelent, melyet a kilépő tag visel. A Társulási megállapodás a felek közötti jogviszony elsődleges jogalapja, azonban a szerződéses kötelezettséget keletkeztető, közjogi keretek között létrejött megállapodás azoktól az általános kötelmi jogi szabályoktól nem szakítható el, amelyek valamely szerződéses kötelezettség létrejöttének, tartalmának, értelmezésének és érvényességének megítélésére irányadók. A Társulási megállapodás közjogi jellege nem zárja ki, hogy annak teljesítése során figyelemmel legyenek a Ptk. azon általános szabályaira is, amelyek a szerződéses kötelezettségek megítélésénél általános érvennyel alkalmazhatók, mely körbe tartoznak különösen a jóhiszeműség és tisztesség követelménye, a joggal való visszaélés tilalma, a szerződés tartalom szerinti értelmezésének elve, valamint az érvénytelenségre és semmisségre vonatkozó szabályok.

[15] A Társulási megállapodás alapján csak olyan kiadás érvényesíthető a kilépő taggal szemben, amely a kiválás miatt, az addig ellátott feladat megszűnése következtében, jogszerűen és érvényesen keletkezett fizetési kötelezettségként jelent meg a társulás oldalán. Ebből következően az elsőfokú bíróság vizsgálata nem merülhetett volna ki az alperes társulásból való kilépése és a felmerült költség keletkezése közötti okozati kapcsolat megállapításában, helytelenül nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a „Társulást jogszerű, a jogszabályoknak megfelelő fizetési kötelezettség terhelte-e.”

[16] A jelen perben tehát a bíróságnak két rétegű vizsgálatot kell lefolytatnia. Elsőként azt kell értékelni, hogy a Társulási megállapodás és a Ptk. általános szerződési

szabályai alapján a perben érvényesített követelés a kilépő tagra a Társulási megállapodás alapján a 9.6. b) pont b.b) alpont szerinti áthárítható fizetési kötelezettség körébe tartozhat-e, azaz az alperes vitathatja-e a kifizetés létrejöttének a jogszerűségét, mely a kilépés következtében ténylegesen felmerült. E körben nem pusztán az okozati kapcsolatnak és tényleges felmerülésnek van jelentősége, hanem annak is, hogy a társulás által teljesített kifizetés érvényes, jogszerűen keletkezett kötelezettségként jelent-e meg. A második vizsgálendő elem, hogy a konkrét költségátal alapjául szolgáló közös megegyezés pénzbeli juttatásra vonatkozó kikötése érvényes kötelezettséget keletkeztetett-e. Az elsőfokú bíróság a második vizsgálati lépcsőt mellőzte, azt a per tárgyán kívül esőnek tekintette, holott az nem önálló közszolgálati jogvita volt, hanem a fizetési kötelezettség Társulási megállapodás szerinti átháríthatóság alperes által vitássá tett előkérdése. A közös megegyezés alapján teljesített juttatás érvényességének megítélése nem azonos jogi kategória a közös megegyezés jogszerűségének elbírálásával. A társulást terhelő fizetési kötelezettség jogszerűségének vizsgálatával a jelen per nem alakul át közszolgálati jogvitává, mert a kereset alapján a bíróságnak nem a közös megegyezés jogszerűségét kell megítélnie, azt nem is teheti meg, a kérdés kizárólag a Társulási megállapodás szerinti megtérítési igény jogalapja körében merül fel: a társulás olyan érvényes fizetési kötelezettséget teljesített-e, amelyet a Társulási megállapodás alapján a kilépő tagra átháríthat. A juttatásra vonatkozó kikötés érvényességének vizsgálata a közös megegyezésre nincs kihatással, annak eredményétől függően a közalkalmazott és a munkáltató egymással szemben igényt nem érvényesíthetne, mert a jelen per tárgya kizárólag az áthárított fizetési kötelezettség jogszerűsége.

[17] Másként fogalmazva: a vizsgálat tárgya nem a közös megegyezés munkajogi jogkövetkezményeinek megállapítása, hanem annak eldöntése, hogy a Társulási megállapodás értelmezése és alkalmazása alapján a felperes által teljesített kifizetés jogszerűen keletkezett, áthárítható társulási költségnek minősül-e. Ellenkező értelmezés mellett a társulás egyoldalú munkáltatói vagy pénzügyi döntései korlátlanul átháríthatók lennének a kiváló tagra, akár akkor is, ha azok nyilvánvalóan jogellenes, érvénytelen vagy a Társulási megállapodás rendeltetésével össze nem egyeztethető kötelezettségvállaláson alapulnának, pusztán arra hivatkozással, hogy a kifizetés a kiválással logikai kapcsolatban áll, mely megközelítés a Társulási megállapodás rendeltetésével, az Möt. közjogi kereteivel és a Ptk. háttérjogi alapelveivel sem egyeztethető össze.

[18] Az alperes álláspontja szerint a közös megegyezésben szereplő egyösszegű juttatás valójában a Kjt. kógens szabályai szerint közös megegyezés esetén nem járó végkielégítést és felmentési időre járó távolléti díjat leplezett, ezért az Mt. 27. § (1)-(2) bekezdései, 29. § (3) bekezdése, továbbá a Ptk. 6:88. §, 6:95. § és 6:108. §-ai alapján érvénytelen kikötésnek minősül. A fent kifejtettekből következően az alperes védekezése alapján a bíróság nem zárhatta ki annak vizsgálatát, hogy a társulás oldalán keletkezett fizetési kötelezettség érvényes kötelezettség volt-e, így az a Társulási megállapodás alapján jogszerűen a kilépő tagot terhelő kötelezettséget jelent-e.

[19] A közös megegyezés érvényességének megítélése során abból kell kiindulni, hogy a Kjt. 25. § (2) bekezdés a) pontja alapján a közalkalmazotti jogviszony közös megegyezéssel megszüntethető, a felmentés lehetőségének fennállása önmagában nem zárja ki, hogy a felek a jogviszonyt ettől eltérő, konszenzuális jogcímen zárják le. Az Mt. 14. § szerint a megállapodás a felek kölcsönös és egybehangzó jognyilatkozatával jön létre. A közös megegyezés lényege éppen az, hogy a felek a jogviszony megszüntetésének feltételeit kölcsönös és egybehangzó jognyilatkozattal rendezik, a jogviszony megszüntetésének esetére teljesített juttatásban megállapodhatnak. A Kjt. 33. §-a és 37. §-a azt határozza meg, hogy felmentés esetén a közalkalmazottat milyen törvényi járandóságok illetik meg, melyből következik, hogy közös megegyezés esetén a felmentési időre járó távolléti díj és a

végkielégítés nem jár, mely azonban nem jelenti azt, hogy a felek közös megegyezésben ne rendelkezhetnének a jogviszony megszüntetéséhez kapcsolódó, önálló pénzbeli juttatásról. A közös megegyezésben felek nem csupán a jogviszony megszűnésének tényéről, a megszűnés időpontjáról, hanem a jogviszony lezárásához kapcsolódó elszámolási, vagyoni kérdésekről is rendelkezhetnek. Ezt támasztja alá az alperes által is hivatkozott kommentári álláspont, amely szerint a közös megegyezésben a felek a közalkalmazotti jogviszony megszüntetésével kapcsolatos bármely kérdéssel rendelkezhetnek. Az alperes által idézett kommentár helyes értelmezése az, hogy a közös megegyezésben nem jogszerű a felmentéshez kötött törvényi jogcímeket – így a felmentési idő vagy a végkielégítés jogcímét – alkalmazni, mert ezek a Kjt. rendszerében a felmentéshez kapcsolódnak. Ha azonban a megállapodás nem ilyen jogcímen, hanem önálló összegű juttatásként rendezi a jogviszony lezárását, az önmagában nem ütközik a Kjt. szabályaiba.

[20] A BH2001. 299. számú eseti döntés az alperes álláspontjának alátámasztására nem alkalmas. A döntésből az következik, hogy a jogviszony közös megegyezéssel való megszüntetése esetén felmentési járandóság és végkielégítés törvényi jogcímen nem jár. A Legfelsőbb Bíróság azonban nem mondta ki, hogy a felek más jogcímen sem vállalhatnak pénzbeli fizetési kötelezettséget, épp ellenkezőleg, az indokolás kifejezetten jelentőséget tulajdonított annak, hogy az adott ügyben a munkáltató „ennek megfelelő összeg más címen történő megfizetésére sem vállalt kötelezettséget”. Ez a megfogalmazás azt jelzi, amennyiben közös megegyezés esetén a jogszabály alapján kizárt valamely jogcímen pénzfizetés, ettől elválasztható annak vizsgálata, történt-e önálló fizetési kötelezettségvállalás más jogcímen. A jelen perbeli esetben a közalkalmazott nem utólag, törvényi végkielégítésként vagy felmentési időre járó díjazásként érvényesített igényt, hanem a felek a közös megegyezésben kifejezetten összegű juttatásról állapodtak meg. Ezért a BH2001. 299. a kikötés érvénytelenségét nem támasztja alá, hanem arra mutat rá, hogy a közös megegyezés esetén ex lege nem járó felmentési járandóság és végkielégítés mellett külön vizsgálható, hogy annak megfelelő összegben vállalt-e a munkáltató más jogcímen fizetési kötelezettséget, melynek lehetőségét az eseti döntés nem zárta ki. A Legfelsőbb Bíróság nem mondta ki, hogy a felek nem állapodhatnak meg a végkielégítésnek és a felmentési időre járó távolléti díjnak megfelelő vagy ahhoz hasonló összegű, de más jogcímen vállalt juttatásban. A jelen ügyben éppen ilyen önálló fizetési kötelezettségvállalás történt, ezért a hivatkozott döntés a kikötés érvénytelenségét nem alapozza meg.

[21] Az alperesi érvelés abból indul ki, hogy mivel a felmentési időre járó távolléti díj és a végkielégítés a Kjt. rendszerében a felmentéshez kapcsolódó jogintézmények, közös megegyezésben azokkal azonos vagy azokhoz hasonló gazdasági tartalmú juttatás sem köthető ki, azonban nincs tekintettel arra, hogy a közös megegyezés keretében adott juttatás jogcíme nem végkielégítés és felmentési időre járó juttatás. Az alperes által hivatkozott Kjt. 24. § (2) bekezdéséből és 38. § (1) bekezdéséből csak az következik, hogy a felek közös megegyezés esetén végkielégítés vagy felmentési időre járó díjazás jogcímen nem állapodhatnak juttatás biztosításáról, az viszont nem, hogy a Kjt. 25. § (2) bekezdés a) pontja szerinti közös megegyezésben semmilyen külön pénzbeli juttatásról nem lehet rendelkezni. A Társulási megállapodás éppen ezért nem minősül a Kjt. kógens szabályait megkerülő jognyilatkozatnak. A közös megegyezés szerinti kifizetés jogcíme nem a Kjt. 33. §-a vagy 37. §-a szerinti felmentés esetén járó jogcím volt, hanem a felek közös megegyezésén alapuló önálló pénzügyi rendezés.

[22] A juttatás jogszerűségére nincs kihatással az, hogy annak összege meghatározásakor a felek figyelembe vették, milyen gazdasági következményekkel járt volna a felmentés. Egy közös megegyezésen alapuló jogviszony megszüntetésnél a felek a megállapodás pénzügyi tartalmát meghatározhatják annak figyelembevételével, milyen

helyzet állna elő más megszüntetési mód, így különösen felmentés esetén. Ettől azonban a megállapodásban rögzített juttatás nem válik végkielégítéssé vagy felmentési időre járó díjazássá. A felmentési rezsim pénzügyi következményei alkualapot képezhetnek, de nem határozzák meg a megállapodás jogcímét.

[23] Különösen lényeges, hogy a közös megegyezés a munkáltató számára nem teremtett indokolatlan vagy észszerűtlen többletterhet. A felperes magyarázatát adta annak, hogy a felmentés választása esetén a jogviszony megszüntetése a közalkalmazott keresőképtelensége miatt elhúzódott volna. A felmentési idő kezdete a keresőképtelenségre tekintettel későbbre tolódhatott volna, és a munkáltatót a későbbi időszakban magasabb, bizonytalanabb és időben elhúzódó kötelezettség terhelhette volna. Ehhez képest a közös megegyezés azonnali, kiszámítható és a felmentés esetén várható teljes tehernél alacsonyabb összegű lezárást eredményezett. Ez nem a közalkalmazott indokolatlan előnyben részesítését, felesleges teher vállalását, hanem kölcsönös engedményeken alapuló, racionális munkáltatói és gazdasági rendezést jelentett.

[24] Az Mt. 27. § (2) bekezdése alapján a színlelt megállapodás akkor semmis, ha a felek nyilatkozata nem a valódi akaratukat tükrözi, és valamely más megállapodást leplez. A jelen esetben azonban a felek tényleges akarata éppen az volt, amit az okirat tartalmazott: a közalkalmazotti jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetése és ennek pénzügyi rendezése egyösszegű juttatás útján. Nem állapítható meg olyan leplezett jogügylet, amely szerint a felek valójában felmentést kívántak volna közölni, vagy a Kjt. szerinti végkielégítést, illetve felmentési időre járó díjazást kívántak volna más elnevezés alatt biztosítani. Felmentéshez egyoldalú munkáltatói jognyilatkozat, felmentési indok és a felmentés joghatásainak alkalmazása kapcsolódik; a jelen ügyben ilyen jognyilatkozat nem történt, a felek ehelyett közös megegyezéssel zárták le a jogviszonyt.

[25] A jogszabály megkerülése akkor lenne megállapítható, ha a felek a Kjt. kógens, eltérést nem engedő szabályait formálisan más jogcím mögé rejtve kívánták volna kijátszani, azonban a közös megegyezésben a pénzügyi juttatásban jogszerűen megállapodhattak, ami nem a felmentés jogcímén való jogviszony megszüntetésének a leplezése. Közös megegyezésben a felek szabadon mérlegelhetik, hogy a jogviszony gyorsabb, vitamentes lezárása milyen ellenértéket indokol. A megállapodás érvénytelensége nem alapítható arra, hogy az így meghatározott összeget arra figyelemmel határozzák meg, amely más megszüntetési jogcím esetén felmerülhetett volna.

[26] A bérszámfejtés informatikai rendszerében jutalomként történt rögzítés ténye nem eredményez érvénytelenséget. A jognyilatkozat jogi minősítésekor nem a bérszámfejtési rendszer technikai megjelölése, hanem a felek okiratba foglalt megállapodásának tartalma irányadó. Ha a közös megegyezés egyösszegű juttatást tartalmazott, akkor az utólagos vagy technikai számfejtési cím nem alakíthatja át a juttatást végkielégítéssé, felmentési időre járó díjazássá vagy jogellenes jutalomná.

[27] A bírói gyakorlat (EBH1999. 42., BH2002. 202., EBH2005. 1338., BH2008. 29., BH2013. 252.) általános iránya a világos, írásba foglalt, szabad elhatározáson és kölcsönös akaratnyilatkozaton alapuló közös megegyezések fenntartása. A közös megegyezés érvénytelensége tipikusan akkor állapítható meg, ha hiányzik az írásbeliség vagy az elfogadás közlése, ha a megállapodást nem arra jogosult személy kötötte, ha a felet megtévesztették, jogellenesen fenyegették, vagy ha bizonyíthatóan kógens szabály megkerülésére irányult a megállapodás. Ilyen körülmény a jelen ügyben nem merült fel, ilyenre az alperes nem hivatkozott. A felek a lényeges feltételekben megállapodtak: a jogviszony megszüntetésének jogcímében, időpontjában és a fizetendő összegben.

[28] A részleges érvénytelenségre alapított alperesi hivatkozás ezért szintén nem vezethet eredményre. Az Mt. 29. § (3) bekezdése csak akkor alkalmazható, ha előzetesen

megállapítható valamely kikötés érvénytelensége. A pénzbeli juttatásra vonatkozó kikötés nem ütközik a Kjt. szabályaiba, nem színelte, és nem irányul jogszabály megkerülésére, ezért részleges érvénytelenség az alperes által előadottak alapján nem állapítható meg.

[29] A Kjt. 25. § (2) bekezdés a) pontja lehetővé tette a közalkalmazotti jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetését; a felek a felmentési jogcímet nem alkalmazták, végkielégítést és felmentési időre járó távolléti díjat nem kötöttek ki, hanem a jogviszony közös megegyezéssel történő lezárására tekintettel önálló, egyösszegű juttatásban állapodtak meg. Az összeg meghatározásakor figyelembe vett felmentési alternatíva nem alakította át a kifizetés jogcímét, hanem a megállapodás összecszerűségének racionális indokát adta. A munkáltató számára a közös megegyezés a felmentéshez képest észszerűbb, kiszámíthatóbb és kedvezőbb lezárást jelentett, ezért a megállapodás sem érvénytelennek, sem jogszabály megkerülésére irányulónak nem tekinthető.

[30] A fentiek szerint az elsőfokú bíróság a Kp. 94. § (1) bekezdés c) pontja alapján jogszerűen kötelezte az alperest a közigazgatási szerződéses jogviszonnyal összefüggésben felmerült fizetési kötelezettség megtérítésére, így a Fővárosi Ítéltábla Kp. 109. § (1) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[31] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése értelmében a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pereszes alperest a felperesek másodfokú eljárásban felmerült perkielégítésének megfizetésére, amelyek mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdésére figyelemmel a felperes által felszámított és megbízási szerződés kivonattal igazolt 100.000 forintban állapította meg, mely mértéke a benyújtott fellebbezési ellenkérelem terjedelmére, elkészítésének munka- és időigényére tekintettel a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységhez képest eltúlzottnak nem tekinthető.

[32] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés b) pontja alapján személyes illetékmentes, ezért a fellebbezési eljárási illetéket (231.460 forint) a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontjára és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

[33] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2026. április 28.

dr. Kecskés Zsófia s.k.
a tanács elnöke

dr. Farkas Ervin s.k.
előadó bíró

dr. Kincsesné dr. Szalai Kornélia s.k.
bíró